

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Децембар 2018.

Београд, јануар 2019.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката.....	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва.....	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018, за Народну банку Србије, спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво) изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Према резултатима децембарске анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања представника финансијског сектора и привреде остала су усидрена и наставила су да се крећу у границама циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Представници финансијског сектора очекују да ће инфлација крајем 2019. године износити 2,5%, што је ниже него у новембарској анкети (2,6%), док су очекивања за две године унапред остала непромењена, налазе се на централној вредности циља (3,0%). Инфлациона очекивања представника привреде нешто су нижа од очекивања финансијског сектора и износе 2,2% у кратком року, односно 2,3% у средњем року.

У односу на претходну анкету, благо су повећана краткорочна очекивања представника синдиката (4,5%), док су се њихова средњорочна очекивања, након три месеца, вратила у границе циља и износила су 4,5%. Инфлациона очекивања становништва су, према резултатима децембарске анкете, смањена, тако да се за крај 2019. године очекује инфлација од 6,0%, а за крај 2020. године инфлација од 5,0%.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред су, према резултатима **децембарске анкете агенције Ипсос**, трећи месец заредом забележила пад и износила су 2,5%, чиме је изједначена њихова најнижа вредност у 2018. години. Према резултатима **јануарске анкете агенције Блумберг**, инфлациона очекивања су, након три месеца у којима су била на централној вредности циља Народне банке Србије, смањена на 2,7%.

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Ипсос и Блумберг) у децембру је непромењена у односу на новембарску вредност и износила је 2,9%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Као и претходног месеца, представници финансијског сектора за две године унапред очекују инфлацију тачно на циљаних 3,0%. Ова очекивања крећу се у границама циља од када се статистички прате (март 2014. године).

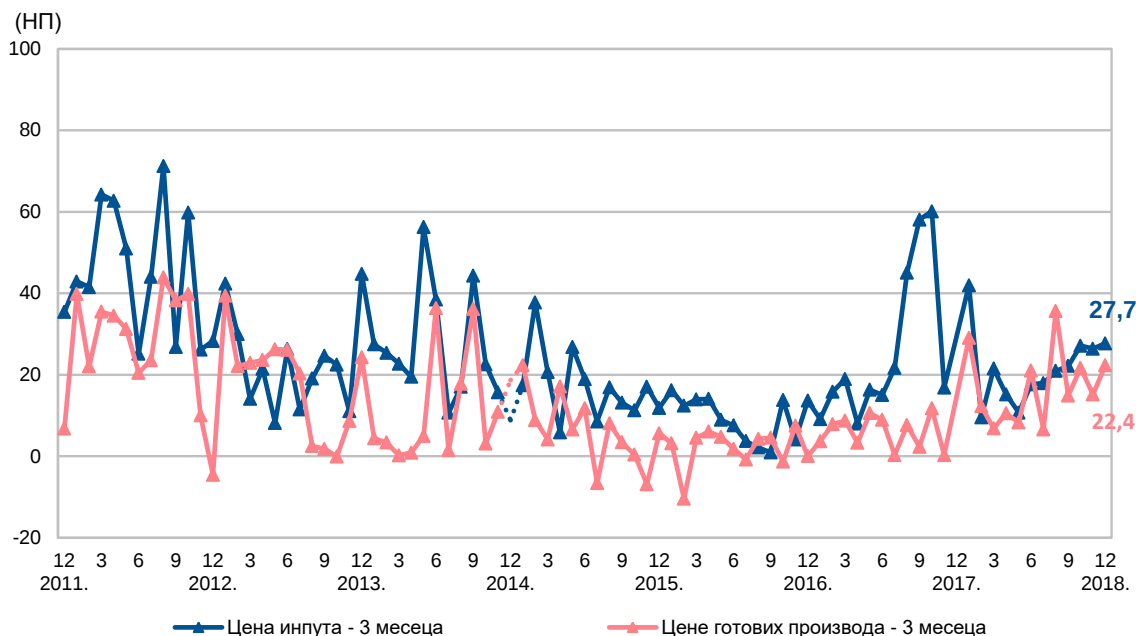
¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обема анкетама приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

У односу на претходни месец, нижа су и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања привредника. За децембар 2019. године привредници очекују инфлацију на нивоу од 2,2%, док очекивана инфлација за две године унапред износи 2,3%. То су најниже вредности још од фебруара 2017. године.

Према резултатима децембарске анкете, већина привредника (77,4%) очекује да ће цене њихових производа у наредна три месеца остати стабилне. Нето проценат (НП) привредника који очекује раст цена готових производа у наредна три месеца износи 22,4%. Када су у питању цене инпута, НП привредника који очекује раст у наредна три месеца остао је на приближно истом нивоу као у претходне две анкете (27,7%). У погледу очекиваног кретања цена у наредној години дана, смањен је НП привредника који очекује раст цена инпута (са 35,8% на 31,3%), а повећан НП привредника који очекује раст цена готових производа са 55,4% на 59,0%.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија/Ипсос.

Према резултатима децембарске анкете, највећи део представника привреде сматра да су пословни услови у претходна три месеца остали непромењени. Такође, већина привредника очекује да ће пословни услови у наредној години дана остати непромењени.

Инфлациона очекивања синдиката

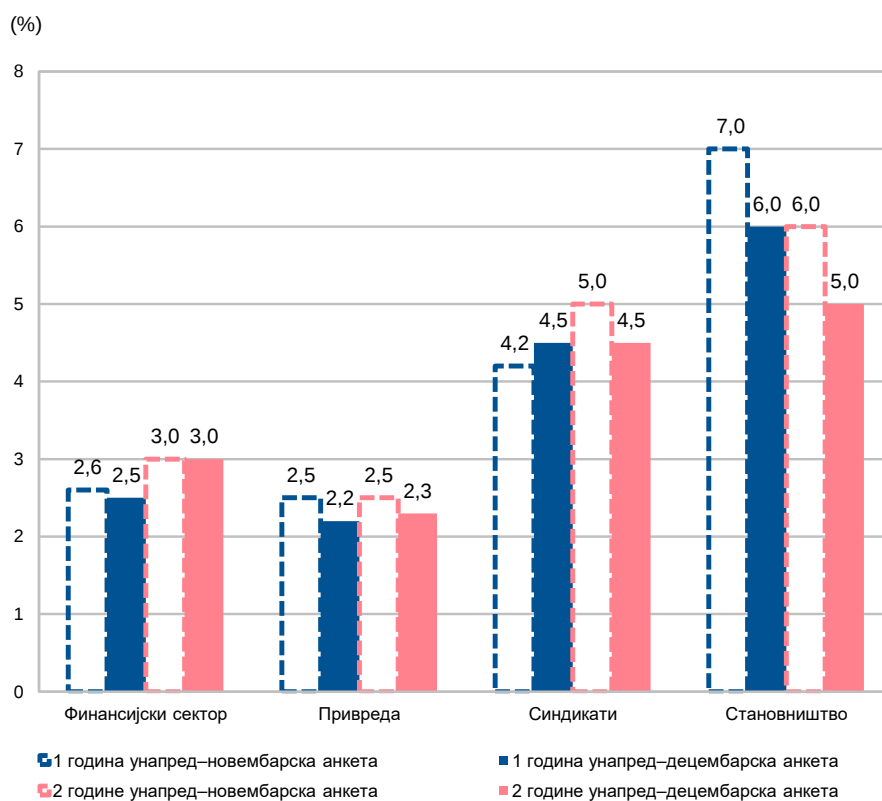
Краткорочна инфлациона очекивања представника синдиката су, према резултатима децембарске анкете, благо повећана и налазе се на горњој граници циљаног коридора (4,5%). На истом нивоу налазе се и средњорочна инфлациона очекивања представника синдиката, која су се, након смањења у односу на резултате из новембра, вратила у границе циља.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

У децембру је настављен пад инфлационих очекивања становништва, тако она сада за годину унапред износе 6,0%, а за две године унапред 5,0%, што је за по 1,0 п.п. ниже него у новембру.

Графикон 3. Очекивана м.г. инфлација за једну и две године дана унапред

Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

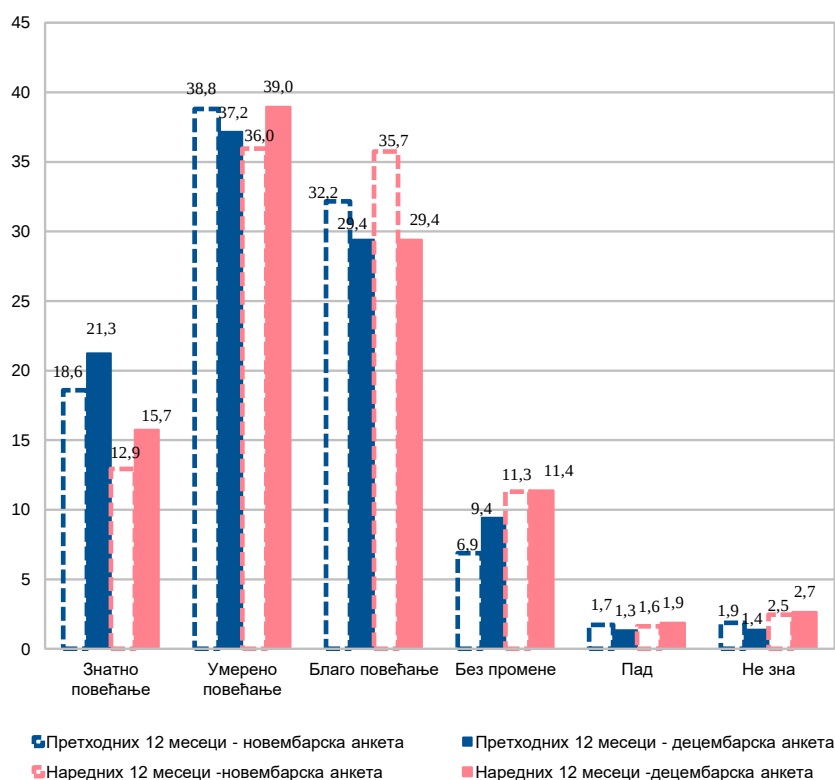
Према резултатима описне (квалитативне) анкете, највећи број анкетираних грађана (68,4%) очекује **умерено или благо повећање цена** у наредној години дана, што је нешто нижа вредност него у претходној анкети. Истовремено, учешће анкетираних који очекују знатно повећање цена у наредној години дана у децембру је износило 15,7%. Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 11,4% и 1,9%, респективно.

У односу на претходну анкету, бележи се раст броја испитаника који очекује поскупљење месечних рачуна (НП од 4,3%, наспрам 3,1% у новембру), као и НП испитаника који очекују поскупљење прехранбених производа (НП од 3,3%, према 1,8% у новембру). Истовремено, више испитаника очекује појефтињење горива и превоза, као и кафе, алкохола и цигарета.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

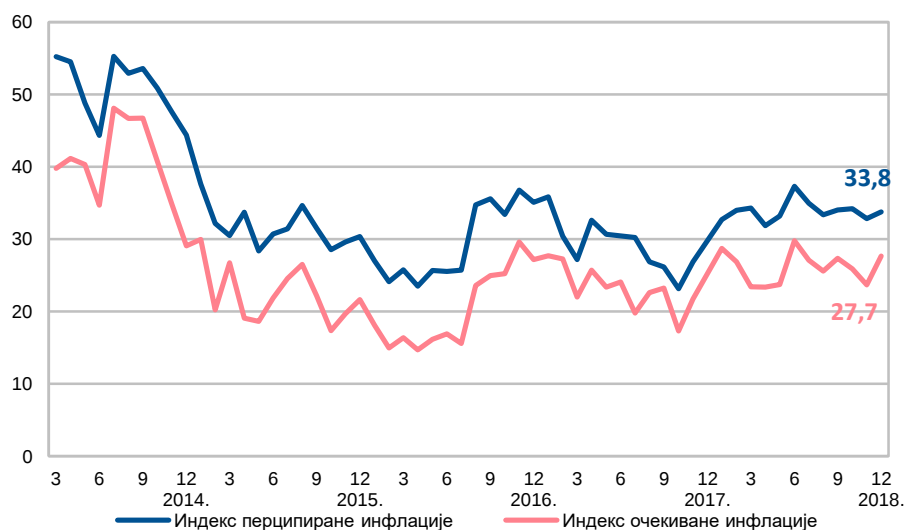
(%)

Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Овако кретање резултат је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци**².

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или су смањене. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.